

IN MEMORIAM

NAGY ZSIGMOND. Regénybe illő művészi pályafutás zárult le gyűgyei Nagy Zsigmond halálával. Nagybányán született 1872 március 14-én, ahol mint vagyonátvesztett család fia már gyermekkorában inaskodni volt kénytelen, előbb könyvkereskedésben, azután asztalosműhelyben, végre szobafestőnél. Éveken át szobafestő volt, hol Kolozsvárost, hol Budapestet. Közben, még egészen tanulatlanul, a Telekiek kendilónai kastélyában végezvén szobafestő-munkát, lefestette a kastélyt is. Ekkor kapta jutalmul *Teleki Blanka* grófnőtől (maga is derekas festő volt), buzdítással az első olajfestéskészletet. Ezzel került Budapestre, ahol nyomorogva élt, de már elhatározta, hogy festő lesz. Bekerült a *Bihari—Karlovszky* magániskolába (1892), festett egy kis csendéletet s azt a Műcsarnokban kiállított. Ezt földíje, a bányai közjegyző vette meg 80 forintért s a pénzzel Nagy Zsigmond egyenest Párisba utazott, ahol előbb a Julian-iskolában, utóbb az iparművészeti iskolában végzett tanulmányokat, amennyire nyomora megengedte. 1898-ban hazajött Budapestre s bekerült *Benczúr* mesteriskolájába, ahol 1903-ig dolgozott, közben kiállított biblikus és népéletképeket s 1907-ben már annyi képe gyűlt össze, hogy gyűjteményes kiállítást rendezhetett a Könyves Kálmán szalonjában. A vállalkozás anyagilag is elég jól sikerült s Nagy visszatért Párisba. Szorgalmas tanulmányok után 1913-ban gyűjteményes kiállítást rendezett Párisban is, amelynek sikerét emelte az akkori francia közélet néhány jelesének arcképe is. Közben ismét hazatért, de 1914 tavaszán megint Párisban találjuk. Biblikus kompozícióinak tervezését hirtelenül megakasztotta a világháború. *Nagynak menekülnie kellett a francia fővárosból, mindenét otthagya (nem is kapta vissza többé), az egyetlen út, amely*

szabadon állott előtte, Spanyolországba vezetett. Hat éven át élt itt, eleinte roppant szegényesen, de első képeinek kiállítása után nevét szárnyra kapta a hír, színes kisértő kompozíciói csakhamar vevőkre találtak, egymásután megrendelték nála a spanyol közélet kiválóságai az arcképeket, végül ült neki a királyi család is. Gondtalanul festhette a spanyol életből vett színes jeleneteket és érdekes típusokat, egyik kitüntetés a másikat érte. E hír birtokában nyughatatlan vére Dél-Amerikába vitte, Argentínában és Uruguayban tárt karokkal fogadták, a legkiválóbb személyiségek reá bízták képmásuk megfestését. Ez 1920-ban történt. Utána átment Észak-Amerikába (New Yorkban és Chicagóban ki is állított), öt év múlva visszakérült Európába s 1925-ben Londonban mutatta be műveit. Itt is sikert aratott és sok arcképmegrendeléshez jutott. Egy évvel később megmaradt műveit Hamburgban s nálunk a Műcsarnokban mutatta be, az utóbbi kiállítást ugyanott megismételte 1929-ben, amikor már végleg telepedett Budapestre, ahol szorgalmas munkáját november 21-én megakasztotta a halál. Összes nyilvános gyűjteményeinkben láthatók tőle különböző stíluskorszakaiból eredő festmények. Eleinte barna tónusú, lehetőleg nagyretű bibliai alakokat festett, közben népéletképeket is. Munkálkodásának vége felé szélesen és nagyon színesen megfestett csoportképek kerültek ki műterméből. A változást elsősorban Spanyolországának köszöni, azután a magyar parasztnép színes ünneplőinek. Tulajdonképpen impresszionista hajlandóság volt, de ebből az irányból inkább a szín erejét vette át, amelyet széles, tárgyias festéssel párosított. Nagy számban vannak forgalomban vereskrétarázai is, amelyek szintén impresszionistagyűjtek, fellazított vonalrendszerrel.

MŰVÉSZETI ÉLET ÉS IRODALOM

UTCÁINK ESZTETIKÁJA. Valahányszor külföldről érdekes ember, nevezetes idegen érkezik hozzánk: a velük folytatott interjúkban rendszerint Budapest elragadtatót dicsőre elolvasható. Diplomata, tudós, író, vagy a koncertpódium hőse, ha először jelenik meg az öt Dunahíd városában: a föltett kérdésre, vajjon miként vélekedik városunkról, azzal szokott felelni, hogy Budapest „a világ legszebb városa”. Azt persze nehéz ellenőrizni, hogy az ily gyors készséggel adott véleményben nincs-e olykor fúrge riporteri

hozzáadás s az is igaz, hogy az ember ott, ahol vendégfogásban van, igyekszik magát udvariasan elértékelni a pénzbe nem kerülő bók és udvariaság érényének gyakorlásával. De még ha a „legszebb” jelzőből, mint maximális dicsőretből levonunk valamit: akkor is annyi marad az ily idegenből jövő elismerés mögött Budapest számára, hogy okkal tölthet el jóleső örömmel.

Mi, akik Kelet és Nyugat annyiszor emlegetett találkozásának empóriumában, utcáit rójuk és szinte minden zeg-zugát ismerjük Bu-